

Nyhed

Temarapport om børn og unge i sikrede døgninstitutioner

I 2021 aflagde Ombudsmandens Børnekontor tilsynsbesøg på landets otte sikrede døgninstitutioner. Tilsynene havde særligt fokus på brugen af fysisk magt, isolation, undersøgelser af personer og opholdsrum samt rusmiddeltest.

4. juli 2022

Besøgene viste, at institutionerne generelt var reflekterende i forhold til brugen af fysisk magt og andre indgreb over for de anbragte børn og unge, og at der var fokus på at håndtere konflikter pædagogisk og dialogbaseret.

Besøgene viste samtidig, at de sikrede institutioner fortsat ikke er gode nok til at overholde fristerne for at registrere og indberette magtanvendelser, samt at der stadig er behov for et større fokus på, at indberetningerne er fyldestgørende.

”Sikrede døgninstitutioner har mulighed for at bruge indgribende foranstaltninger over for børnene og de unge. Samtidig er der indført regler om indberetning og dokumentation af magtanvendelser af hensyn til børnenes og de unges retssikkerhed. Det er på den baggrund centralt, at institutionerne har fokus på disse retssikkerhedsgarantier og sikrer, at reglerne overholdes,” siger Folketingets Ombudsmand, Niels Fenger.

Ombudsmanden har på baggrund af tilsynsbesøgene rejst flere sager af egen drift. En af sagerne vedrører institutioners brug af pædagogiske tiltag, som indebærer, at børnene og de unge helt eller delvis udelukkes fra fællesskab. En anden sag vedrører sammenhængen mellem regler om anvendelse af døralarmer og aflåsning af døre om natten.

Læs [temarapport 2021](#) om børn og unge i sikrede døgninstitutioner.

Læs [nyhed om temaet](#) for børnekontorets tilsynsbesøg i 2021.

Læs [temarapport 2017](#) om unge i sikrede døgninstitutioner, arrester og fængsler.

Flere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand, Niels Fenger, tlf. 42 47 50 91

Områdechef Susanne Veiga, tlf. 33 13 25 12

FAKTA

Børn og unge i sikrede døgninstitutioner

- Temaet for ombudsmandens tilsynsbesøg på børneområdet i 2021 var børn og unge i sikrede døgninstitutioner.
- Der kan være flere grunde til, at et barn eller en ung anbringes i en sikret døgninstitution. Anbringelsen kan ske med henblik på observation, behandling eller for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre. Opholdet kan også træde i stedet for en varetægtsfængsling eller være led i afsoning af en dom.
- Under tilsynsbesøgene var der især fokus på:
  - Fysisk magtanvendelse, isolation samt undersøgelse af personer og opholdsrum
  - Husordener og rusmiddeltest
  - Undervisningen i interne skoler
  - Sundhedsmæssige forhold.
- Ombudsmanden besøgte som led i temaet landets otte sikrede døgninstitutioner, hvoraf to har særligt sikrede afdelinger. Ombudsmanden besøgte samtidig institutionernes interne skoler.
- Under besøgene har besøgsholdene talt med i alt 55 børn og unge i aldersgruppen 13-17 år.

Anbefalinger vedrørende fysisk magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten

På baggrund af tilsynsbesøgene anbefaler ombudsmanden generelt, at de sikrede døgninstitutioner

- sikrer, at fristen for at registrere fysisk magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten og fristerne for indberetning til og orientering af de relevante myndigheder og forældremyndighedsindehavere mv. overholdes.
- sikrer, at indberetningsskemaer om fysisk magtanvendelse indeholder en fyldestgørende beskrivelse af hændelsesforløbet i forbindelse med magtanvendelsen, herunder en beskrivelse af, hvordan barnet eller den unge konkret blev ført eller fastholdt, samt en begrundelse for, hvorfor indgrebet var nødvendigt.
- sikrer, at personalet har tilstrækkeligt kendskab til voksenansvarsloven, herunder reglerne om anvendelse af magt i skolen, og at institutionerne har skriftlige retningslinjer om fysisk magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.
- sikrer, at børn, unge og forældremyndighedsindehavere mv. – i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse – informeres om deres rettigheder i relation til magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, herunder klageadgang. Ombudsmanden anbefaler i den forbindelse, at institutionerne overvejer at udarbejde skriftligt materiale om rettigheder og klageadgang, som kan udleveres ved anbringelsen.
- sikrer, at det er lederen eller dennes stedfortræder, der beslutter at anbringe et barn eller en ung i isolation, og at det i lederens fravær er klart for de ansatte, hvem der er udpeget som stedfortræder.
- sikrer, at interne retningslinjer om isolation beskriver de centrale krav i de gældende regler, herunder at det skal være muligt for barnet eller den unge at tilkalde personalet under hele isolationen, og at der skal tilkaldes en psykiatrisk speciallæge (eller en alment praktiserende læge), hvis der er tale om et barn eller en ung med psykiske lidelser.

Anbefalinger vedrørende interne skoler

På baggrund af tilsynsbesøgene anbefaler ombudsmanden i forhold til de interne skoler generelt, at institutionerne

- i samarbejde med den relevante kommune sørger for, at grundlaget for den interne skole i form af overenskomst mv. er i overensstemmelse med de gældende regler.
- sikrer, at alle elever undervises i fuld fagrække og timetal, og at der kun gøres undtagelse herfra, hvis en elev – på baggrund af en konkret og individuel vurdering – fritages for undervisning i et eller flere fag eller får nedsat undervisningstiden efter de regler, der gælder herfor.
- sikrer, at afgørelser om fritagelse for obligatoriske test og folkeskolens prøver bliver truffet i overensstemmelse med reglerne, og at der er dokumentation herfor.

Anbefalinger vedrørende sundhedsmæssige forhold

På baggrund af tilsynsbesøgene anbefaler ombudsmanden i forhold til sundhedsmæssige forhold generelt, at institutionerne

- sikrer, at alle børn og unge, der ved anbringelsen ikke allerede har fået foretaget en psykiatrisk udredning, tilbydes en screening for at få afdækket et eventuelt behov herfor.
- har fokus på identifikation af børn og unge, der har eller er i risiko for at udvikle abstinenser, samt at institutionerne sikrer, at relevant behandling af abstinenser finder sted.

Ombudsmanden drøfter opfølgningen på de generelle anbefalinger med de centrale myndigheder på området.

Desuden vil ombudsmanden følge op på anbefalingerne under fremtidige tilsynsbesøg på børneområdet.

Ombudsmandens tilsynsbesøg

- Folketingets Ombudsmand gennemfører tilsynsbesøg i offentlige og private institutioner, især hvor mennesker er eller kan blive berøvet deres frihed.
- Tilsynsbesøgene udføres i samarbejde med DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur og Institut for Menneskerettigheder, der bidrager med lægefaglig og menneskeretlig ekspertise.

- Ombudsmanden har et særligt ansvar for at beskytte børns rettigheder efter bl.a. FN's børnekonvention.
- [Ombudsmandens Børnekontor](#) foretager tilsynsbesøg på børneområdet.
- Læs mere om [ombudsmandens tilsynsbesøg](#).